

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до Правил дорожнього руху»

1. Мета

Метою прийняття проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Правил дорожнього руху» (далі – проект акта) є створення умов для швидкого проїзду транспортних засобів швидкої медичної допомоги, оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, поліції (та транспортними засобами, які супроводжуються поліцією), що рухаються з увімкненими спеціальними світловими або звуковими сигнальними пристроями в заторах або у разі повільного руху транспортного потоку на автомобільних дорогах державного значення з розділювальною смугою, яка виділена конструктивно (крім ділянок таких доріг, що суміщаються з вулицями населених пунктів).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Час відіграє найважливішу роль для врятування та збереження життя людини у невідкладному стані, усунення загрози та ліквідації надзвичайних ситуацій, припинення протиправної діяльності, затримання правопорушників тощо. З кожною додатковою хвилиною ризику тяжких та невідворотних наслідків значно зростають.

Однак, настання надзвичайної ситуації на дорогах чи спричинення ДТП в умовах великої кількості транспортних засобів майже миттєво призводить до виникнення затору або значного сповільнення транспортного потоку, що унеможливорює або значно ускладнює швидке прибуття відповідних екстрених служб.

На жаль, незважаючи на вимоги статті 16 Закону України “Про дорожній рух” стосовно зобов'язання водія надати переважне право для проїзду транспортних засобів із включеними проблісковими маячками та спецсигналами, а також на встановлені штрафи за зазначені порушення (стаття 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення), водії нехтують нормами закону і грубо порушують правила дорожнього руху, що призводить до утворення заторів.

Це особливо критично для автомобільних доріг державного значення з розділювальною смугою. Адже, наслідки ДТП на таких дорогах, як правило, значно тяжчі через значно більшу швидкість на них. При цьому на відміну від доріг в межах населених пунктах, не існує декількох варіантів маршруту, які дозволяють об'їхати затор.

Наявність проблеми із відсутністю екстрених коридорів яскраво помітно в умовах воєнного стану. В умовах евакуації значної кількості населення, встановлення блокувань на дорогах, постійних ракетних ударів по інфраструктурі України на автомобільних дорогах державного значення систематично утворюються великі затори, що ускладнюють або унеможливають швидкий проїзд транспортних засобів із спеціальними сигналами та супроводжуваних ними транспортних засобів.

Ситуативним рішенням стало виділення окремої смуги для проїзду такого транспорту біля блокувань. Однак, таке рішення може бути застосованим лише у зоні контролю військовослужбовців або представників правоохоронних органів, які знаходяться на відповідному блокуванні. Відповідно воно не вирішує повністю проблему із забезпеченням швидкого проїзду для екстрених служб.

Вказану проблему можна вирішити шляхом покладання обов'язку водіїв завчасно утворювати екстрений коридор у заторі або при повільному русі у транспортному потоці.

Відповідне правило уже тривалий час запроваджено у Швейцарській конфедерації, Чеській республіці, Великому герцогстві Люксембург, Федеративній республіці Німеччина, Республіці Австрія, Угорщині та Республіці Словенія. За даними Європейської ради з транспортної безпеки запровадження обов'язку утворювати екстрений коридор на 40% збільшує шанси людини вижити після нещасного випадку.

Таким чином, запровадження обов'язку для водіїв утворювати екстрений коридор в заторах чи при повільному русі транспортного потоку є запозиченням позитивного досвіду європейських країн, який дозволить значно підвищити шанси збереження життя людей, які постраждали внаслідок нещасного випадку.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом акту пропонується встановити визначення поняття «екстрений коридор» та правила його створення водіями транспортних засобів, що перебувають у заторі (або повільно рухаються) на автомобільних дорогах державного значення з розділювальною смугою, яка виділена конструктивно (крім ділянок таких доріг, що суміщаються з вулицями населених пунктів).

Передбачається, що водії транспортних засобів, що знаходяться у заторі або повільно рухаються у транспортному потоці проїзною частиною автомобільних доріг державного значення з розділювальною смугою, виділеною конструктивно (крім ділянок, що суміщаються з вулицями населених пунктів), зобов'язані завчасно, до появи транспортних засобів із

увімкненими спеціальними сигналами, створити екстрений коридор за такими правилами:

1) на проїзній частині, що має дві смуги для руху в одному напрямку, транспортні засоби, які знаходяться в лівій крайній смузі, повинні зайняти положення якнайближче до лівого краю проїзної частини, а транспортні засоби, які знаходяться в правій крайній смузі – якнайближче до правого краю проїзної частини або краю укріпленого узбіччя;

2) на проїзній частині, що мають три і більше смуг для руху в одному напрямку, транспортні засоби, які знаходяться в лівій крайній смузі, повинні зайняти положення якнайближче до лівого краю проїзної частини, а транспортні засоби, які знаходяться в інших смугах – якнайближче до правого краю проїзної частини або краю укріпленого узбіччя.

Пропонується встановити, що екстрений коридор може використовуватися виключно транспортними засобами швидкої медичної допомоги, оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, поліції (та транспортними засобами, які супроводжуються поліцією), що рухаються з увімкненими спеціальними світловими або звуковими сигнальними пристроями. Рух екстреним коридором або блокування його іншими транспортними засобами забороняється.

Для створення екстреного коридору водіям транспортних засобів пропонується надати право найжджати на переривчасті лінії розмітки та перетинати вузьку і широку суцільні лінії горизонтальної розмітки.

4. Правові аспекти

У відповідній сфері суспільних відносин діє Закон України «Про дорожній рух» №3353-ХІІ від 30 червня 1993 року та Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 «Про Правила дорожнього руху».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акту не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акту не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудова сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, а тому він не надсилався на розгляд до уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів

місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проект акту не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, а тому він не надсилався на розгляд до Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

Проект акту не містить норм, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Проект акту не містить норм, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року.

У проекті акту відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акту відсутні положення, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

У проекті акту відсутні положення, що містять ознаки дискримінації чи які створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

З прийняттям проекту акту буде встановлено обов'язок для водіїв завчасно утворювати екстрений коридор у заторі або при повільному русі у транспортному потоці проїзною частиною автомобільних доріг державного значення з розділювальною смугою. Завчасне створення водіями екстреного коридору сприятиме ефективнішій роботі екстрених служб в Україні шляхом більш швидкого прибуття на місце події. Як наслідок, це підвищить шанси на збереження життя, здоров'я та майна громадян, припинення правопорушень та затримання правопорушників.

Реалізація проекту матиме позитивний вплив на інтереси держави:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, станції екстреної (швидкої) медичної	Позитивний	Підвищить ефективність роботи шляхом зменшення часу прибуття на виклик та

допомоги, бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги, відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги		підвищуватиме шанси на врятування життя людини в невідкладному стані
Національна поліція України	Позитивний	Підвищить ефективність роботи шляхом зменшення часу прибуття на виклик та швидшого реагування на правопорушення
Державна служба України з надзвичайних ситуацій	Позитивний	Підвищить ефективність роботи шляхом зменшення часу прибуття на виклик та швидшого усунення загрози ускладнення надзвичайної ситуації
Громадяни	Позитивний	Підвищуватиме шанси збереження життя, здоров'я та майна